

Hørings svar "Lov om aktiviteter i det ydre rum"

Baggrund

Nærværende dokument udgør GomSpace's høringssvar vedr. "Lov om aktiviteter i det ydre rum".

GomSpace leverer rumfartsprodukter og projekter til kunder i mere end 45 lande baseret på såkaldt nanosatellit teknologi, dvs. små satellitter. Vi har gennemført tre demonstrationsmissioner (GOMX-1, GOMX-2 og GOMX-3) af teknologien og er på vej til at introducere kommercielle løsninger baseret på brugen af nanosatellitter. GomSpace's kerneaktiviteter er derfor stærkt relateret til lovområdet, og vi forventer jævnligt at skulle gøre anvendelse af bestemmelserne i loven.

Vores svar og kommentarer er givet ud fra vores umiddelbare fortolkning af lovteksten og dens betydninger for GomSpace. Høringssvaret er opdelt i en række generelle kommentarer til lovgivningen efterfulgt af specifikke kommentarer til de enkelte lovkapitler.

Vi er til enhver tid til disposition for spørgsmål og yderligere dialog vedr. loven og/eller vores kommentarer. Kontaktpunkt er:

Lars Krogh Alminde
Salgsdirektør
E-mail: alminde@gomspace.com
Tlf.: 2219 6094

Generelle kommentarer

Vi vurderer det meget positivt, at området nu reguleres, således at Danmark lever op til sine FN-forpligtigelser. Dette er også en forudsætning for flere af de aktiviteter GomSpace planlægger i de kommende år, hvor bl.a. registrering er en nødvendighed.

I 2012 oplevede vi store problemer med at få myndighedsbetjening til håndtering af registrerings-problematikken vedr. GOMX-1 missionen. Det umiddelbare problem blev løst ad hoc i 11. time ved Udenrigsministeriets intervention – var dette ikke sket, ville GomSpace's vækst og udvikling i meget væsentlig grad have været truet.

Vi finder det generelt positivt, at loven er udarbejdet som en rammelov, hvor Ministeren løbende kan fastsætte og tilpasse en række specifikke bestemmelser. Men da der på nuværende tidspunkt ikke foreligger yderligere specifik information om de forventede bestemmelser på centrale områder, f.eks. vedr. ansøgningsprocessen og forsikringskravet, er det meget svært for os at vurdere de præcise konsekvenser af loven i forhold til både igangværende og planlagte projekter.

Vi må derfor forvente, at Ministeren og dennes embedsmænd er indstillet på en meget tæt dialog med brugerne af loven m.h.p. smidig gennemførelse af aktiviteter, indtil der er vedtaget nærmere bestemmelser på disse områder.

Det er vores forventning, at særligt væksten i nanosatellitaktiviteter, og herunder kommercielle anvendelser heraf, har potentiale til at skabe mange højteknologiske arbejdspladser og et signifikant beskatningsgrundlag i de lande, hvor operatørerne opererer fra. Danmark har indtil nu haft en central rolle i udviklingen af nanosatellitteknologien samt anvendelserne heraf.

Jf. betragtningerne ovenfor er det på baggrund af det nuværende lovudkast svært at vurdere, hvorvidt loven vil skabe konkurrencedygtige betingelser for gennemførelse af kommercielle rummissioner fra Danmark.

De centrale områder for konkurrencedygtighed bliver lovens nærmere bestemmelser vedr. godkendelsesprocedurer og relaterede omkostninger, samt de nærmere bestemmelser vedr. forsikrings- og erstatningskravet.

Specifikke Kommentarer

Her følger specifikke kommentarer til de enkelte lovkapitler.

Kommentarer vedr. kapitel 3

Jf. noterne til lovforslaget forventes det, at Ministeriet, som konsekvens af at der ikke findes en relevant kompetent dansk myndighed, vil lade ESA stå for den tekniske vurdering af ansøgningerne. GomSpace har erfaring fra ESA projekter med at udarbejde denne type dokumentation vedr. bl.a. rumaffald og risici ved genindtrædelse i atmosfæren.

Vi har to bekymringer vedr. involvering af ESA i processen:

1. For aktører, der ikke har erfaring med ESA og ESA's standarder, vil det være en meget vanskelig proces at levere den nødvendige information uden hjælp. Dette kan begrænse innovation og mangfoldighed i danske rumfartsaktiviteter. En dansk kompetent myndighed til varetagelse af godkendelsesfunktionen vil forventeligt kunne yde bedre bistand i processen.
2. Forventede omkostninger for ESA's arbejde med ansøgningerne er ukendte. Vi vurderer, at omkostningerne på ansøgers side for udarbejdelse af de nødvendige dokumenter til ESA standard vil være ca. 100.000 kr. per ansøgning.

Jf. ovenstående, og vores generelle kommentarer til lovforslaget, efterspørger vi flere detaljer om hvordan ansøgnings- og registreringsprocessen konkret skal udmøntes. Vi anbefaler derfor Styrelsen at arbejde videre med dette parallelt med færdigbehandling af rammeloven, og at der fokuseres på at minimere brugernes omkostninger.

Kommentarer vedr. kapitel 6

Vedr. § 12 kunne vi ønske en mere generel formulering omkring bortfald af forsikringskrav for projekter af almen interesse (forsknings- og udviklingsprojekter) der bidrager til videnskab og innovation. Dette er til dels dækket af § 12, stk. 2, idet universiteter er selvforsikrende og ofte involverede i sådanne missioner.

Det er dog ikke givet i sådan et projekt, at universitetet også er operatøren af rumgenstanden -f.eks. hvis projektet gennemføres som et forskningssamarbejde mellem erhvervslivet og en eller flere universiteter; F.eks. har GOMX-1 og GOMX-2 satellitterne været resultatet af samarbejde imellem GomSpace og Aalborg Universitet, finansieret af Højteknologifonden (nu Innovationsfonden), men med GomSpace som værende de facto operatøren af satellitterne.

Det kan naturligvis også udmøntes i de nærmere bestemmelserne, når disse formuleres, jf. § 12, stk. 3.

Jf. ovenstående, og vores generelle kommentarer til lovforslaget efterspørger, vi flere detaljer om hvordan forsikrings- og erstatningskravet konkret skal udmøntes. Vi anbefaler derfor Styrelsen at arbejde videre med dette parallelt med færdigbehandling af rammeloven.

Vi anbefaler yderligere Styrelsen at arbejde for at finde en løsning herpå som er både rimelig for staten, men også attraktiv for operatørerne af nanosatellitter. Eksisterende løsninger i andre landes rumlovgivninger er ikke udarbejdet med nanosatellitter for øje (de er udarbejdet før nanosatellitterne kom i spil) og er derfor ikke egnede som forbillede for en dansk regulering.

Kommentarer vedr. kapitel 7, § 14

Vi anser det for sandsynligt, at GomSpace kan komme i en eller flere situationer, hvor vi vil have ønske om at flytte ejerskabet af en eller flere satellitter til et udenlandsk registreret datterselskab eller en udenlandsk tredjepart.

Vi er klar over, at dette er en kompliceret problemstilling, men har forventning om at Ministeren og dennes embedsmænd er klar til at samarbejde heromkring, når behovet opstår.

Kommentarer vedr. kapitel 8, § 16

Givet statens forpligtelser er det rimeligt, at der kan opnås adgang til nødvendig information, men § 16 respekter ikke i tilstrækkelig grad virksomhedernes behov for at kunne håndtere klassificeret information og/eller kommercielt sensitivt materiale.

Et alternativ til bestemmelsen kunne være, at operatøren i forbindelse med registrering af satellitten er forpligtiget til at indlevere et dokument med tilstrækkelige oplysninger (frekvens, modulationsform, kommandosekvenser) til, at myndighederne om nødvendigt kan få en kommerciel satellitoperatør til at deaktivere satellitten.

Kommentarer vedr. kapitel 10, § 21 stk. 3

Af hensyn til igangværende projekter, hvor udgifter relateret til f.eks. honorering af forsikringskravet ikke har været indregnet ved opstarten, anmoder vi om at datoen i § 21, stk. 3 ændres til den 31. december 2017.